

Agrárium, 2023, előzetes adatok

2020 óta hazánkban 19%-kal 196 ezerre csökkent az agrárgazdaságok száma, nőttek a birtokméretek és az átlagos állatlétszámok. A gazdatársadalom előregedése mellett emelkedett a felsőfokú mezőgazdasági végzettséggel rendelkező gazdaságirányítók aránya. A mezőgazdasági terület nagyságában és szerkezetében nem történt érdemi változás, ugyanakkor növekedett az öntözhető területek nagysága. 2023. június 1-jén a szarvasmarha-, sertés- és juhállomány kevesebb, a baromfiállomány pedig több lett az egy évvel korábbihoz képest.

Tovább csökkent a gazdaságok száma

2023. június 1-jén 196 ezer agrárgazdaság működött az országban az előzetes adatok szerint, 45 ezerrel (19%-kal) kevesebb, mint három évvel korábban. A gazdaságok számának csökkenése az elmúlt periódusban felgyorsult, a tíz évvel ezelőttihez képest összességében 100 ezres csökkenés tapasztalható. Az elmúlt években is elsősorban a kisebb mezőgazdasági területet használó, néhány jószágot tartó gazdaságok hagytak fel mezőgazdasági tevékenységükkel, melynek eredményeképpen tovább nőttek a birtokméretek, illetve az átlagos állatlétszámok.

1. ábra

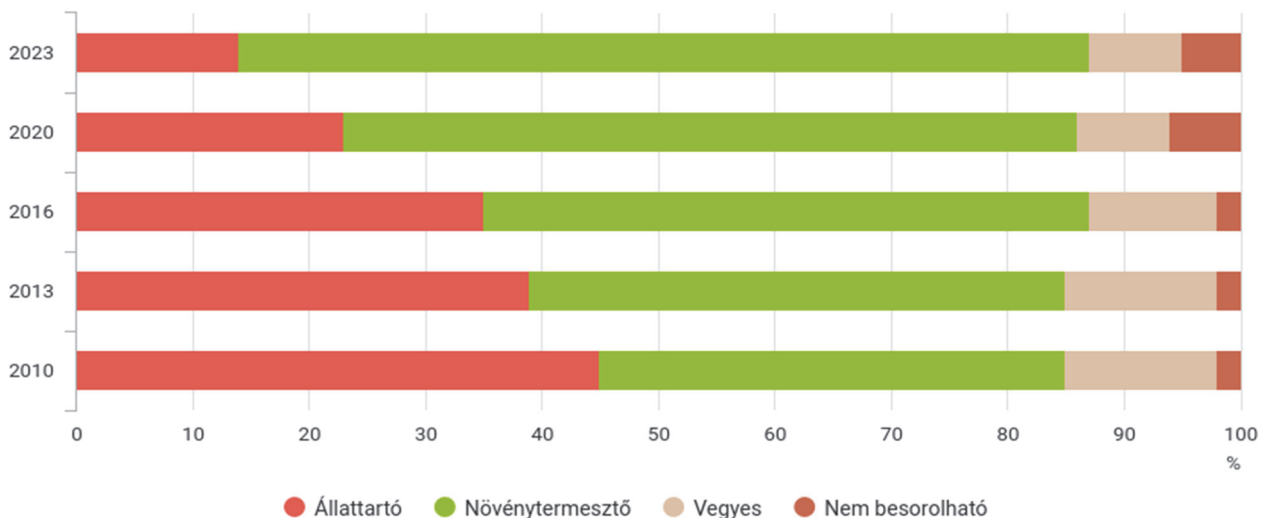

Az elmúlt években a növénytermesztők és az állattenyésztők is több, akár eddig nem tapasztalt nehézséggel néztek szembe. A növénytermesztőket az utóbbi időszakban a magas energiaárak,

a gabonapiaci válság következtében megjelenő alacsony átvételi árak, továbbá a sok esetben magtárakban maradt gabona miatt kieső bevételek és a súlyos aszály is sújtotta. Az állattartókat az időről időre újra megjelenő állatbetegségek, a megnövekedett takarmány- és energiaköltségek a korábbinál is nehezebb helyzetbe hozták. Alacsony, mindössze 7,8% a vegyes gazdaságok aránya, így az állattartók többségének gazdaságon kívülről kell gondoskodniuk állatállományuk takarmányszükségleteiről. 2023-ban a növénytermesztő gazdaságok aránya már 73% volt, 10 százalékponttal magasabb, mint három évvel korábban, míg az állattartók aránya tovább csökkent, így ők az összes gazdaság mindössze 14%-át teszik ki. Az előző kategóriákba be nem sorolható gazdaságok aránya 5,2%, ezek olyan gazdaságok, amelyek például támogatásra jogosult, nem használt gyepterülettel rendelkeznek, vagy ugarterületük van, esetleg kizárólag szolgáltatást végeznek.

2. ábra

A gazdaságok megoszlása legfőbb tevékenységük típusa szerint

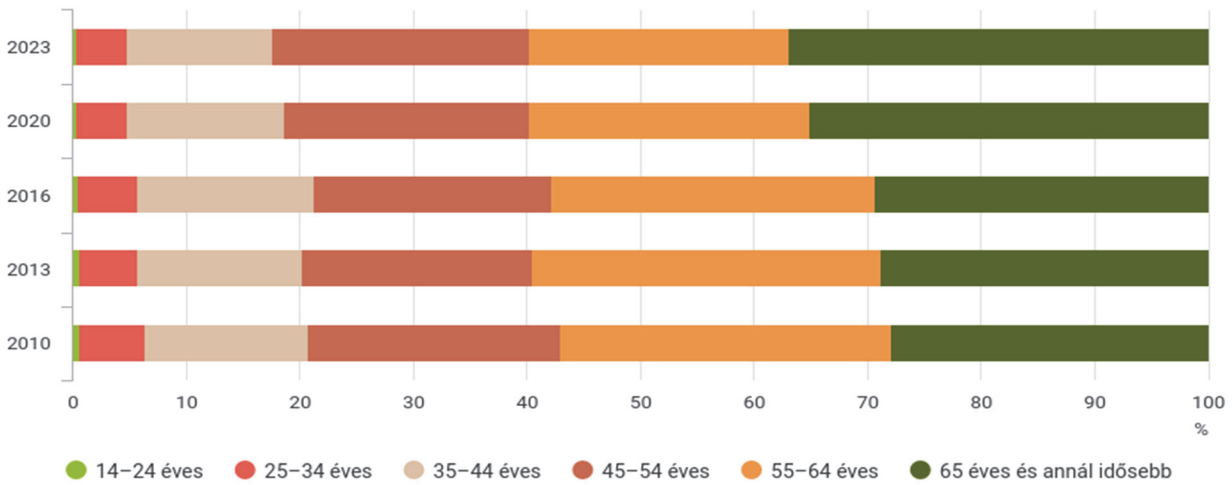
Idősödő gazdatársadalom, növekvő képzettség

Az elmúlt három évben tovább folytatódott a gazdaságok irányítóinak idősödése. A 65 éves és annál idősebb irányítók aránya a 2020. évi 35-ről 37%-ra emelkedett. Az irányítók 23-23%-a a 45–54, illetve az 55–64 éves kategóriába tartozik. Az előbbi korcsoport aránya az elmúlt tíz évben folyamatosan nőtt, az utóbbié pedig csökkent. A 35 év alatti gazdálkodók aránya 4,9% volt, csakúgy, mint 2020-ban.

Tíz irányítóból 7 férfi. A férfiak aránya a 25–64 év közötti korcsoportokban 73–75%-os, a 25 év alattiak esetében 80%, míg a 65 éves és annál idősebb korosztályban 67%.

3. ábra

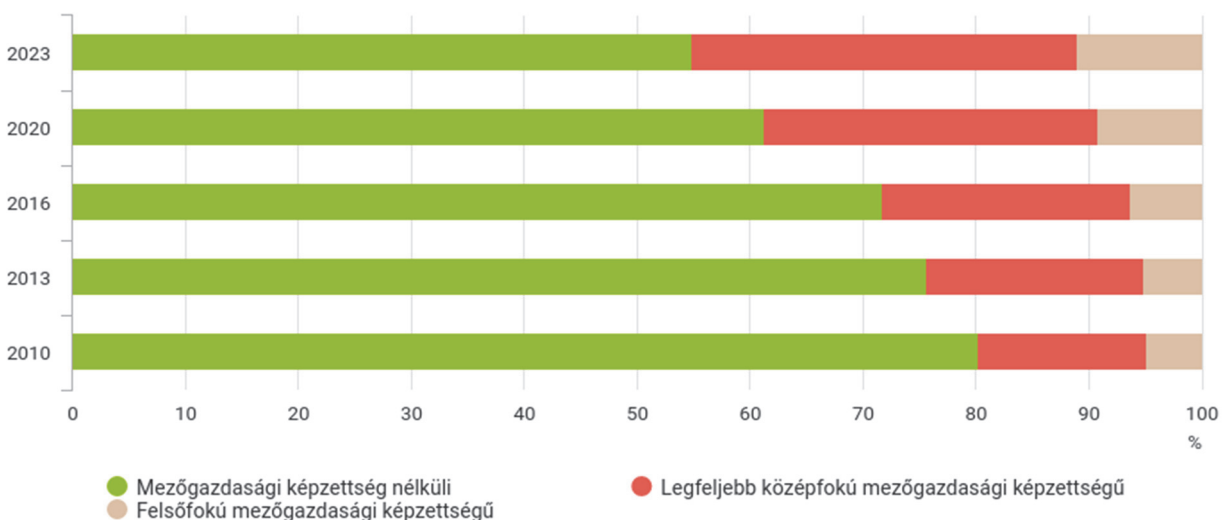
A gazdaságirányítók megoszlása életkor szerint

2010 óta folyamatosan csökken azon gazdaságirányítók aránya, akik mezőgazdasági képzettség nélkül vezetik a gazdaságot. 2023-ban arányuk már csak 55% volt, de még így is több mint 100 ezer gazdaságot mezőgazdasági képzettség nélkül irányítanak. A gazdaságok számának folyamatos csökkenésével párhuzamosan emelkedik a felsőfokú mezőgazdasági végzettséggel rendelkezők aránya, 2023-ban minden kilencedik irányító ebbe a kategóriába tartozott. Ez a változás összhangban van a növénytermesztő gazdaságok arányának emelkedésével, mivel ezen tevékenység esetén a felsőfokú mezőgazdasági végzettséggel rendelkezők nagyobb részt képviselnek, mint az állattartók körében. Emelkedett a legfeljebb középfokú végzettséggel rendelkező irányítók aránya is, részesedésük a 2010. évi arány több mint kétszerese volt, 2023-ban meghaladta a 34%-ot.

4. ábra

A gazdaságirányítók megoszlása mezőgazdasági végzettség szerint

A szakpolitikai tervezéshez kapcsolódóan hasznos információkat nyújt a gazdaságok irányítóinak jövőképe, a gazdasággal kapcsolatos tervek. 2023-ban az irányítók 55%-a nem nyilatkozott konkrétan ebben a kérdésben. A gazdaságirányítók 12%-a legfeljebb 5 évig tervez még a gazdaság vezetésével foglalkozni, ez az arány három évvel ezelőtt még 18% volt. 8,7%-ra csökkent azok aránya, akik 6–10 évig kívánják a gazdaságot vezetni. Terveik szerint a gazdaságirányítók 24%-a még több mint 10 évig fogja vezetni a gazdaságot, arányuk az összes irányítót vizsgálva 2 százalékponttal alacsonyabb, mint három évvel ezelőtt, ugyanakkor a választ adó irányítók esetében némileg nőtt a hosszabb távon tervezők aránya.

1. tábla

A gazdálkodók számának megoszlása aszerint, hogy hány évet terveznek még a vezetéssel foglalkozni, 2023

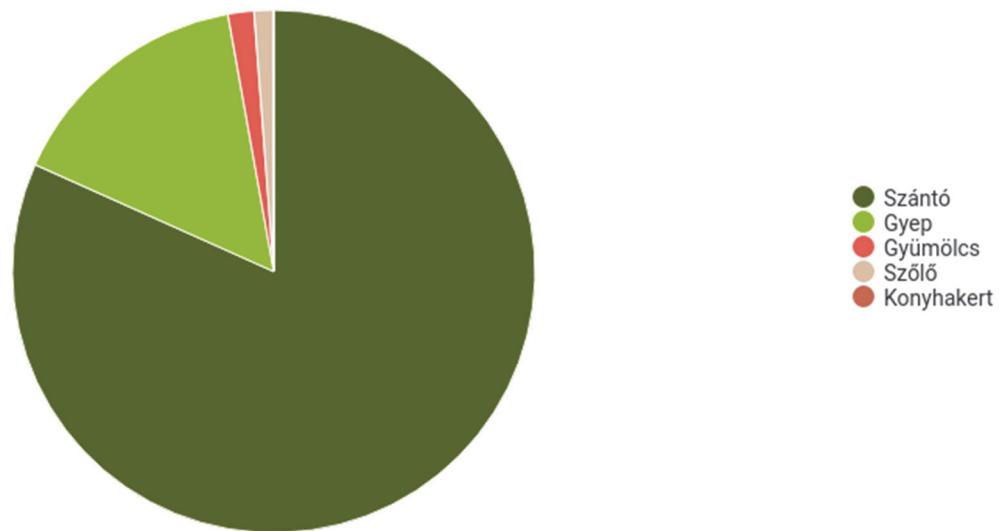
Tervezett évek száma	Megoszlás (%)
Legfeljebb még 5 évig	12,2
5–10 évig	8,7
10 évnél tovább	23,8
Nem tudja/Még nem gondolkodott rajta	44,8
Nem kíván válaszolni	10,5

Az ország területének 55%-a mezőgazdasági terület

A mezőgazdasági terület az ország területének 55%-át teszi ki, amely arány az uniós tagállamok között is figyelemreméltó helyet foglal el. A mezőgazdasági terület szerkezetében az elmúlt évek során nem következett be érdemi változás, így annak 82%-a továbbra is a szántó (4,2 millió hektár), 16%-a pedig a gyep (793 ezer hektár) művelési ágba tartozik. Mind a művelésbe vont szántó, mind a gyep területe stabil, lassú emelkedést mutatott az elmúlt években. Idén a gyümölcsös ültetvények területe meghaladta a 83 ezer hektárt, míg a szőlőé némileg 60 ezer hektár alatt maradt. Az ország mezőgazdasági területe 2023-ban meghaladta az 5,1 millió hektárt, amely lényegében az egy évvel korábbival megegyező.

5. ábra

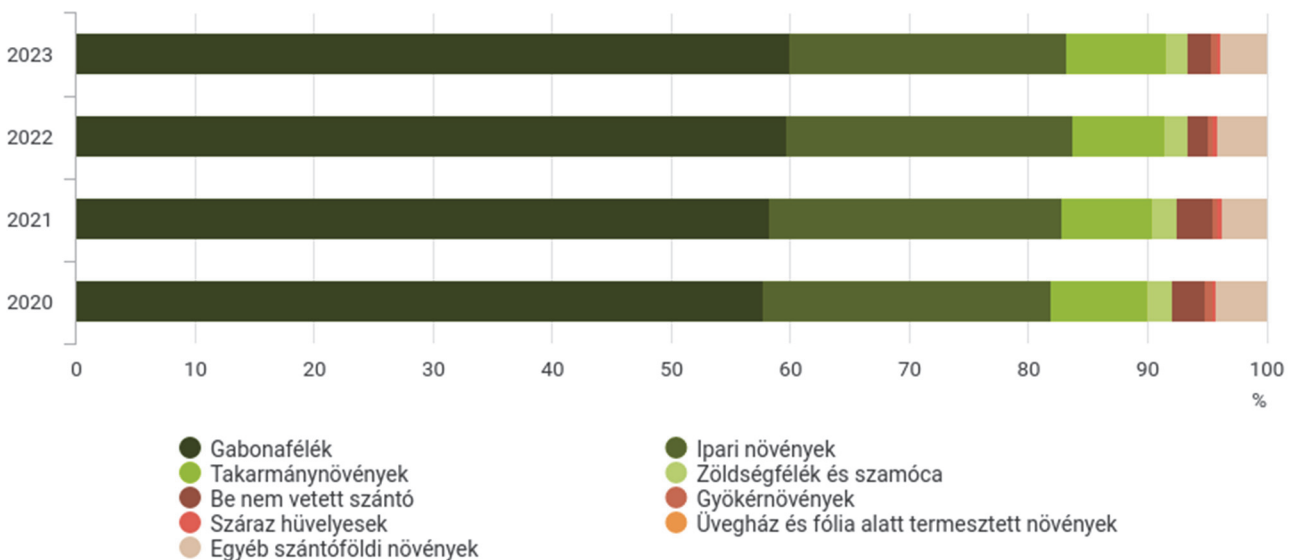
A mezőgazdasági terület megoszlása művelési áganként, 2023. június 1.

A szántó vetésszerkezetében a gabonafélék aránya a 2020. évi, 58%-os értékről 60%-ra emelkedett, míg a második legjellemzőbb csoport az ipari növényeké, 23%-os aránnyal. A takarmánynövények aránya a három évvel korábbival megegyezik, 8,3%, míg a be nem vetett szántó aránya 2,7-ről 1,9%-ra csökkent 2023-ra.

6. ábra

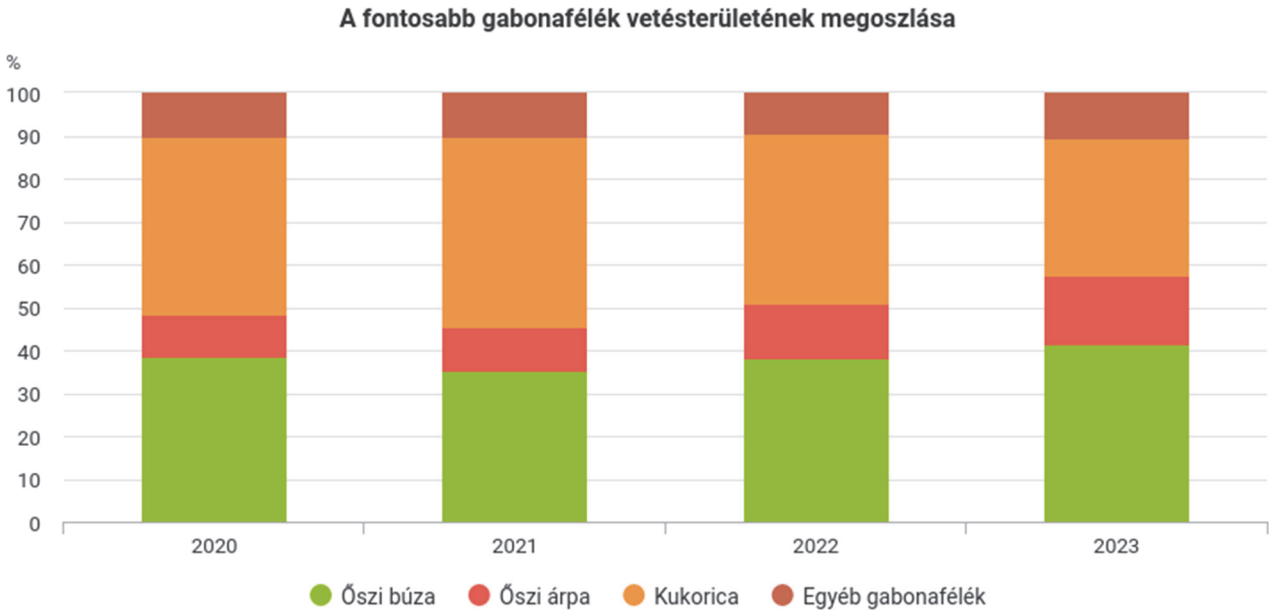
A szántóterület megoszlása növénycsoportok szerint

A gabonafélék vetésterülete az elmúlt években folyamatosan emelkedett, 2023-ban meghaladta a 2,5 millió hektárt. Az őszi búza vetésterülete a korábbi évekhez képest jelentősen növekedett, és 2023-ban ismét egymillió hektár fölött van, ami közel 90 ezer hektáros (9,5%-os) emelkedés az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az őszi árpa vetésterülete ennél is nagyobb mértékben,

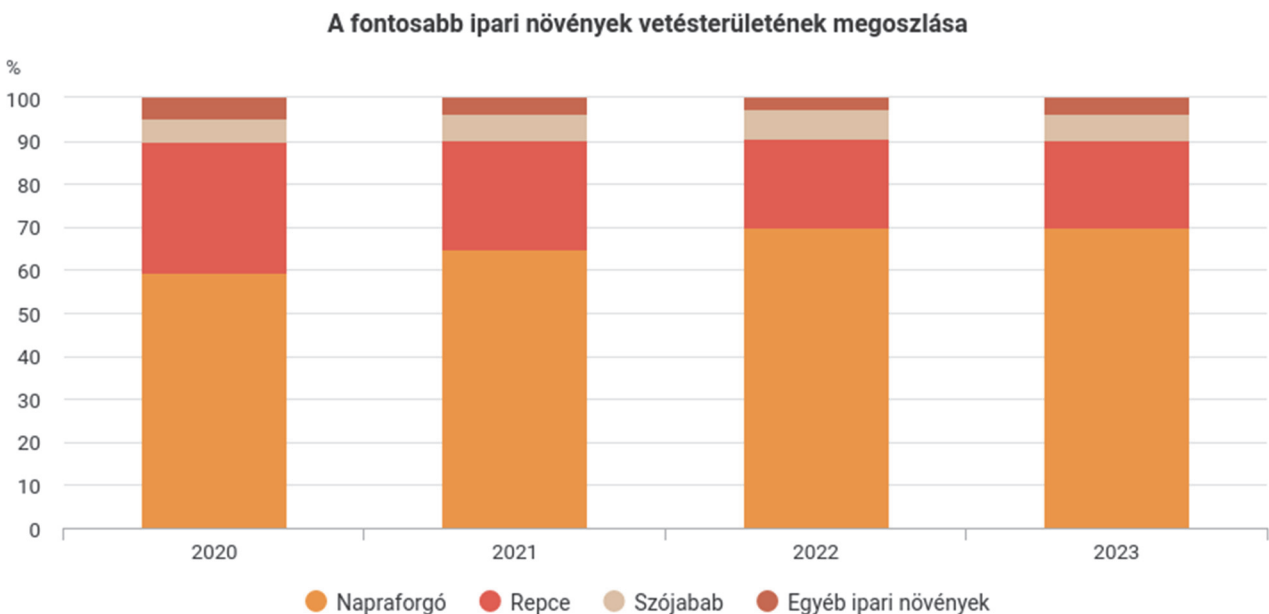
28%-kal nőtt, így több mint 400 ezer hektáron termesztették 2023-ban. Az elmúlt évi aszály okozta jelentős termés kiesés és a piaci folyamatok következményeként a kukorica vetésterülete jelentősen, közel 20%-kal csökkent, és 800 ezer hektár alatt maradt.

7. ábra

Az ipari növények jelentősége az elmúlt években nem változott, 2023-ban összességében 967 ezer hektáron folyt termesztésük. A közülük legnagyobb területtel bíró napraforgót 677 ezer hektáron termesztik, ez 25 ezer hektárral kisebb a tavalyinál.

8. ábra

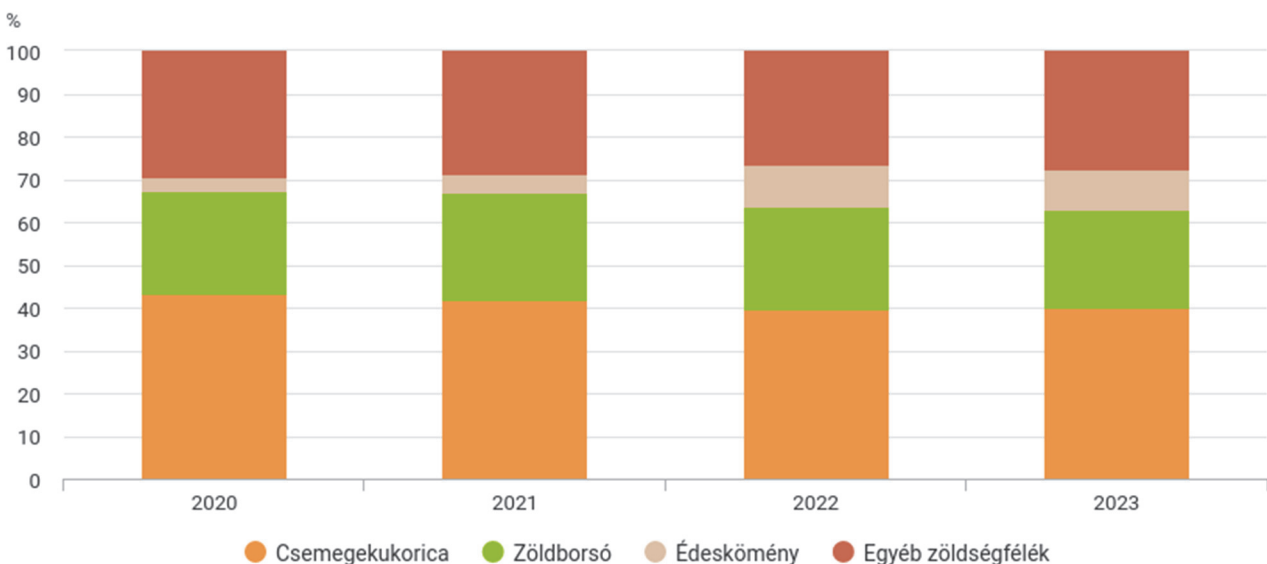

A csemegekukorica és a zöldborsó adja a zöldségterület 63%-át

A zöldségfélék és a szamóca összes termőterülete 2020 és 2022 között csökkent, 2023-ban ugyanakkor az előző évihez képest közel 1,4 ezer hektárral 80 ezer hektárra nőtt. A zöldségfélék vetésterületi megoszlása az elmúlt évek során lényegében nem változott, 2023-ban is csemegekukoricát (31,9 ezer hektár) és zöldborsót (18,4 ezer hektár) vetettek a legnagyobb területen, mely az összes zöldségterület 63%-át adja. Az édeskömény 7,5 ezer hektáros területével továbbra is a harmadik legjelentősebb növény.

9. ábra

Az egyes zöldségfélék részesedése a zöldségek vetésterületéből

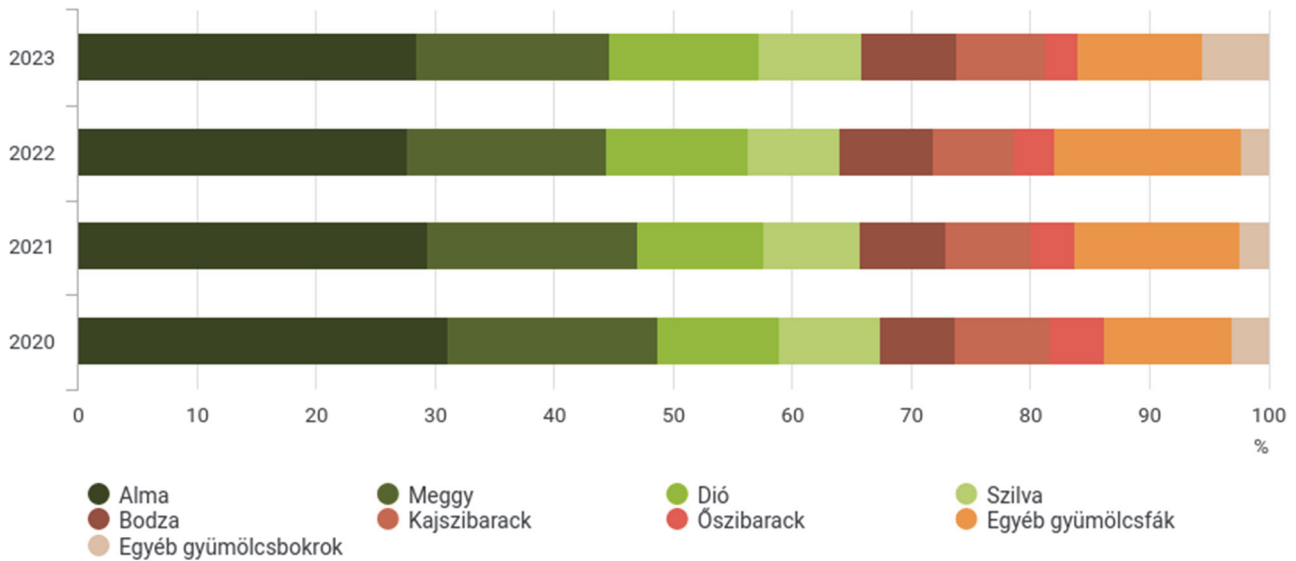

A gyümölcsös terület 29%-án almát termesztenek

A mezőgazdasági terület 1,6%-a, 83 ezer hektár a gyümölcsös művelési ágba tartozik, ez az arány az elmúlt időszakban lényegében nem változott. A legnagyobb területtel rendelkező gyümölcsfajunk, az alma területe 23,7 ezer hektár, a teljes gyümölcsös terület 29%-át teszi ki. A meggy területe némileg csökkent 2022-höz képest, a 13,5 ezer hektáros terület az összes gyümölcsös terület 16%-át jelenti. A dió területe az elmúlt években folyamatosan nőtt, 2023-ban a 10,5 ezer hektárt is meghaladta. 2022 óta szintén növekedett a szilva (7,2 ezer hektár), a bodza (6,6 ezer hektár) és a kajszibarack (6,2 ezer hektár) területe. Az őszibaracké ugyanakkor tovább csökkent, így 2023-ban már csak 2,3 ezer hektár volt.

10. ábra

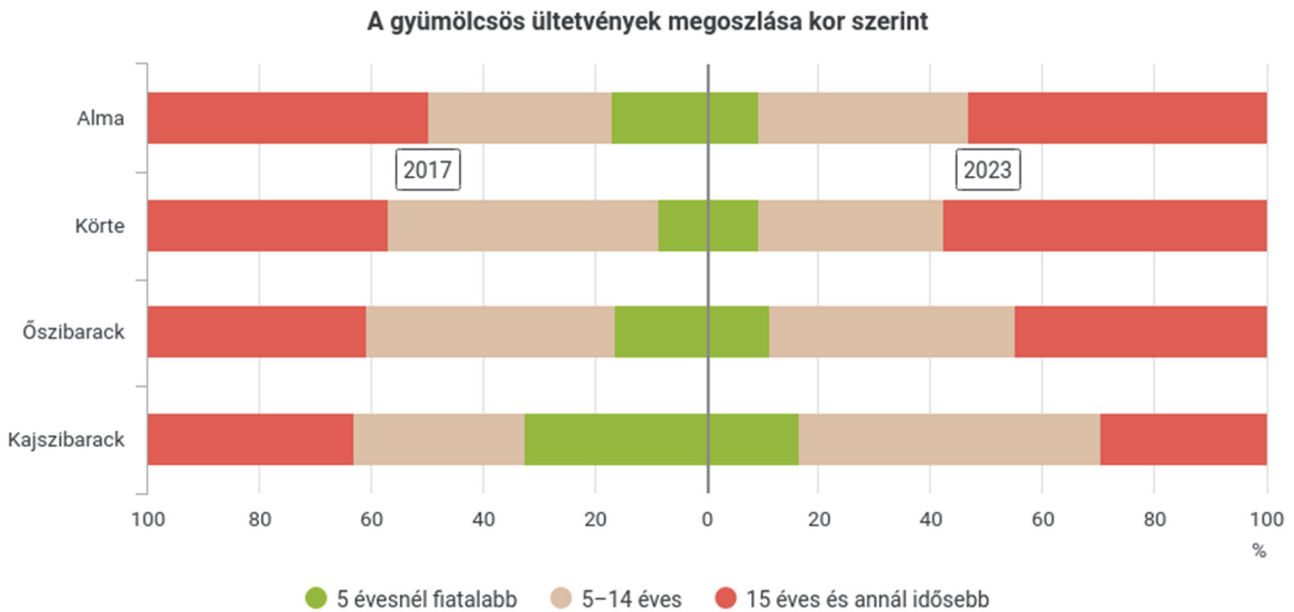
A főbb gyümölcsfajok aránya a gyümölcsös területen belül

Az idősödő gyümölcsös ültetvények kedvezőtlen képet rajzolnak az ágazat kilátásairól. Ezeken az ültetvényeken nehezebb hatékony gazdálkodást folytatni, emellett a most még stagnáló területnagyság csökkenése is megkezdődhet új telepítések hiányában. Az almaültetvények területének 53%-a 15 évesnél idősebb, ez az érték már a 2017. évi gyümölcsös összeírás idején is meghaladta az 50%-ot. Ezzel szemben több mint 2 ezer hektár (9,4%-nyi) almaterület új, 5 évesnél fiatalabb telepítésű. A körteültetvények esetében a 2009 előtt telepített terület a teljes terület közel 58%-át teszi ki, emellett 9,3%-nyi az elmúlt öt évben telepített terület nagysága. A kajsziaracknál a legnagyobb arányt, több mint 54%-ot képviselnek az 5–14 éves területek, de több mint ezer hektár ezen faj esetében is 5 évesnél fiatalabb. Ezen területek aránya a gyümölcsös ültetvények közül a kajszi esetében a legmagasabb. A 15 évesnél idősebb őszibarack-ültetvények területének aránya 45, míg az 5 évesnél fiatalabbaké 11%. Az elmúlt hat év során a körteültetvények területe öregedett el leginkább, míg a kajsziaracké fiatalodott a legjobban.

11. ábra

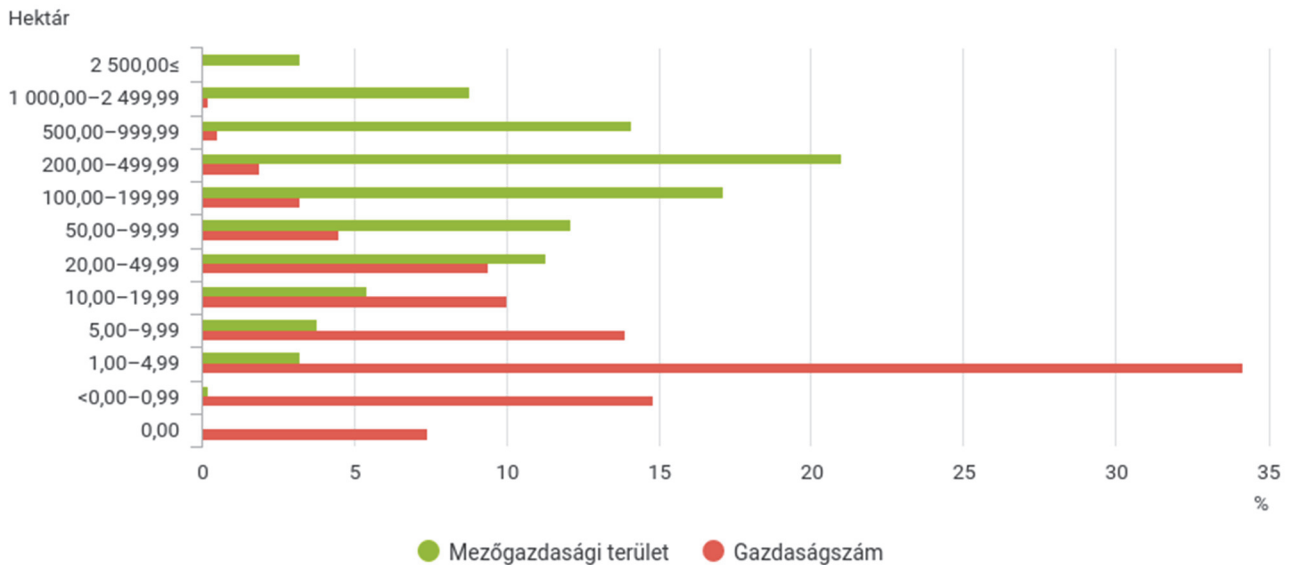

Átalakulóban a birtokszerkezet

2023-ban a gazdaságok 7%-a nem használt mezőgazdasági területet, míg 15%-a 1 hektár alatti területet művel. Továbbra is a legjellemzőbbek az 1–5 hektár közötti területek, a gazdaságok egyharmadára jellemző ez a birtokméret. A teljes mezőgazdasági terület egyötöde a 200 és 500 hektár közötti földhasználóknál található, bár ezek a gazdaságok a teljes gazdaságszámnak csak az 1,9%-át teszik ki. A 2020 és 2023 közötti gazdaságszám-csökkenés egyik oka, hogy a legfeljebb egyhektáros területet művelők száma ezen időszak alatt a felére csökkent, ami 29 ezer gazdaságot érintett. Több mint 40%-kal kevesebb lett azon gazdaságok száma, amelyek egyáltalán nem használnak mezőgazdasági területet. Az elmúlt három év alatt mind a gazdaságszám, mind a használt terület változásában a 10 és 1000 hektár közötti kategóriák mindegyikében pozitív előjelű változások történtek. A legjelentősebb növekedés a 100 és 200 hektár közötti kategóriában figyelhető meg, ahol mind a gazdaságszám, mind a terület nagysága 19%-kal több lett 2020-hoz viszonyítva. Az 1000 hektárnál nagyobb területet művelő gazdaságok száma és az általuk használt terület nagysága is 20%-kal csökkent három év alatt.

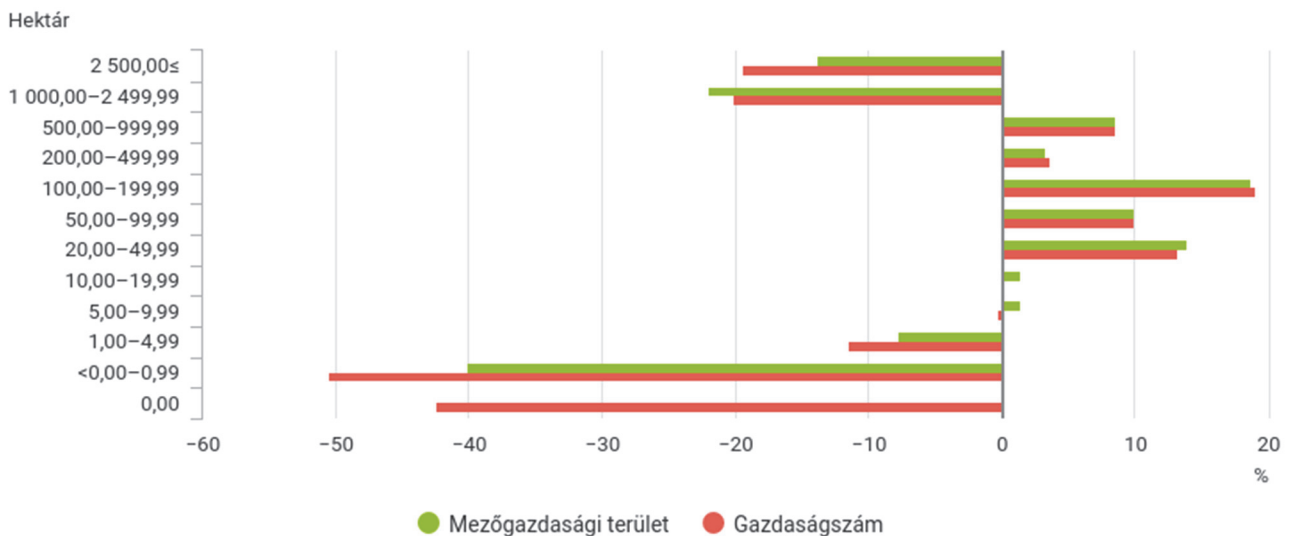
12. ábra

A gazdaságok és a mezőgazdasági terület megoszlása a gazdaságok mérete szerint

13. ábra

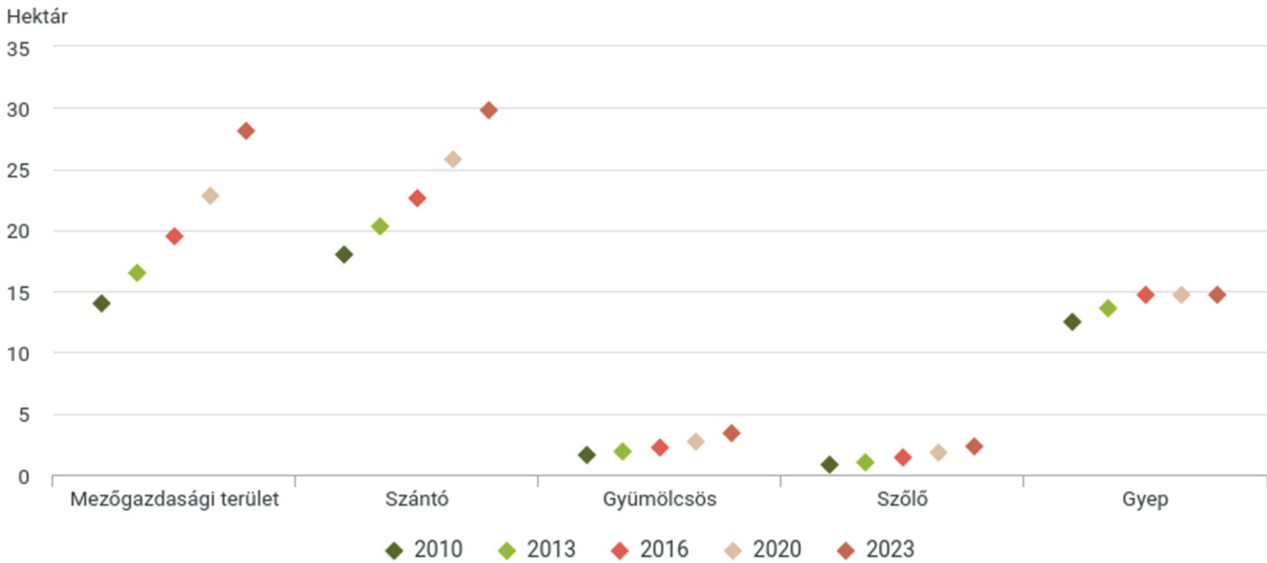
A gazdaságszám és a mezőgazdasági terület változása 2020 és 2023 között a mezőgazdasági terület nagyságkategóriái szerint

2020 és 2023 között a stagnáló, átlagosan 14,7 hektáros gyepterület kivételével minden művelési ágban emelkedtek az átlagos birtokméretek. 2023-ban a mezőgazdasági terület átlagos nagysága meghaladta a 28 hektárt, amely a 2010. évinek a kétszerese, de a 3 évvel ezelőttnél is 5,3 hektárral nagyobb. A szántóterületek átlagos mérete közel 30 hektár, míg a gyümölcsösöké 3,4, a szőlőé 2,3. 2020 óta a szőlő kivételével valamennyi művelési ág esetében emelkedett a birtokméret mediánértéke: a mezőgazdasági terület esetében 2,6-ről 4,3 hektárra, a szántóé 4,0-ről 5,1-re, a gyümölcsösöké 0,5-ről 0,8-re, a gyepterületé 2,6-ről 3,0-re nőtt, míg a szőlőé 0,3 hektár maradt.

14. ábra

A használt terület átlagos nagysága művelési áganként

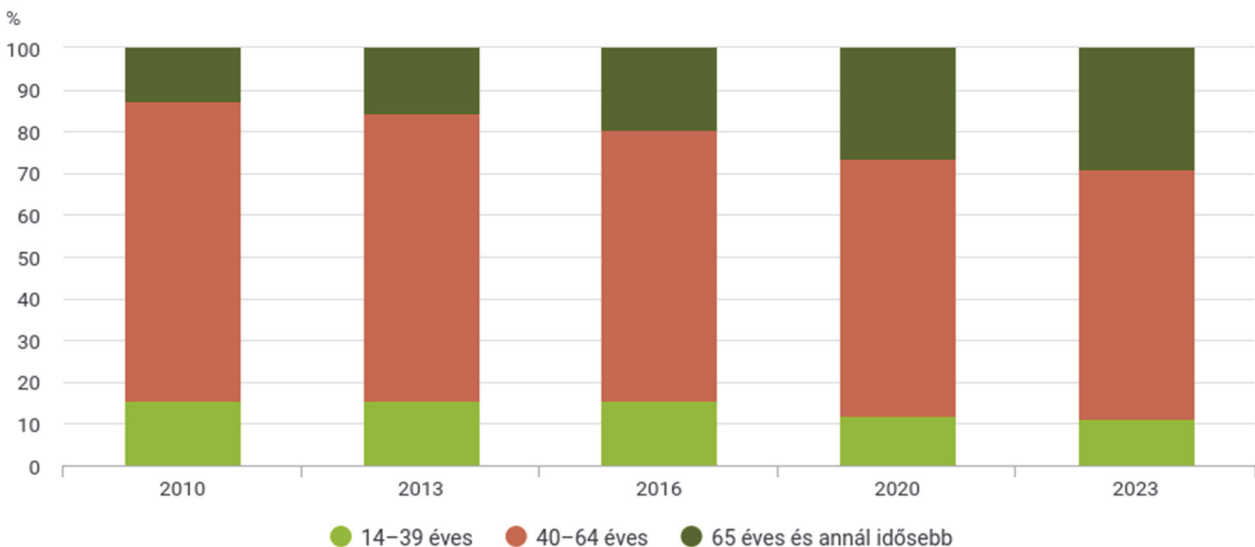

Növekszik a 65 év feletti gazdálkodók által használt mezőgazdasági terület nagysága

2010 óta folyamatosan emelkedik a 65 éves és annál idősebb irányító vezette gazdaságok által használt mezőgazdasági terület, arányuk 2023-ban már 29% volt. Az ezen gazdaságok által használt terület nagysága megközelíti az 1,5 millió hektárt, ez a tíz évvel korábbi több mint kétszerese. A 40 év alatti, fiatal gazdálkodók által használt terület részesedése a teljes területből már csak 11%. A területek 60%-át, több mint 3 millió hektárt a 40–64 éves korcsoportba tartozó irányítók használják.

15. ábra

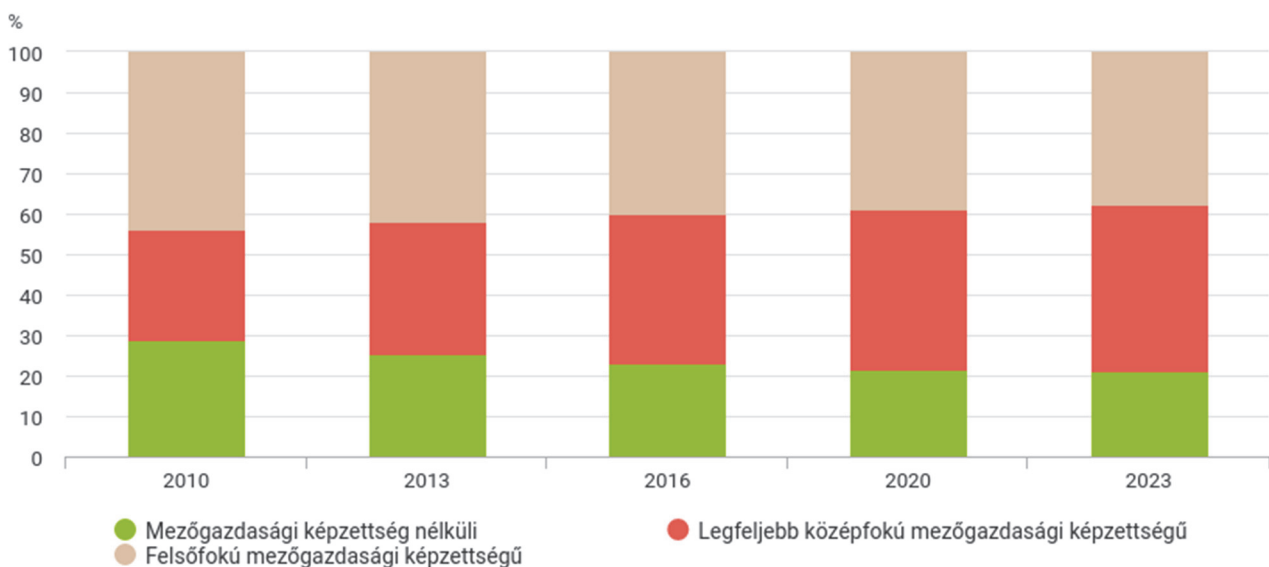
A mezőgazdasági terület megoszlása az irányító korcsoportja szerint

A mezőgazdasági területet közel azonos, 41, illetve 37%-os arányban használják a legfeljebb középfokú és a felsőfokú mezőgazdasági végzettséggel rendelkező gazdaságirányítók. A felsőfokú mezőgazdasági végzettséggel rendelkező irányítók által használt mezőgazdasági terület nagysága 2010 óta összességében 6,1 százalékponttal csökkent, 2023-ban 1,9 millió hektár volt. A legfeljebb középfokú mezőgazdasági képzettségű irányítók által használt terület nagysága megközelíti a 2,1 millió hektárt, aránya pedig a teljes területből 41%. A mezőgazdasági képzettséggel nem rendelkező irányítók által használt terület 1,1 millió hektár, aránya a tíz évvel korábbi 25-ről 21%-ra csökkent.

16. ábra

A mezőgazdasági terület megoszlása az irányító legmagasabb mezőgazdasági végzettsége szerint

Az elmúlt három évben jelentősen nőtt az öntözhető terület nagysága

Az egyre gyakoribbá váló, hosszabb ideig tartó és nagyobb területre kiterjedő aszályal összefüggésben az öntözés kérdésére is mind nagyobb hangsúly kerül. Az öntözési közösségek száma folyamatosan nő, emellett a beruházási aktivitás is emelkedik, melynek eredményei már 2023-ban is megmutatkoztak. Ebben az évben a mezőgazdasági terület 5,0%-a, 258 ezer hektár volt öntözhető, míg 2022 júniusa és 2023 júniusa között a terület 3,0%-át, 153 ezer hektárt öntöztek. Mindkét mutató esetében jelentős változások történtek az elmúlt három év alatt: az öntözhető terület nagysága több mint 100 ezer, az öntözött területé 41 ezer hektárral nőtt. 2023-ban az esőztető öntözés az öntözött mezőgazdasági terület 75, a felületi öntözés 14, a csepegtető öntözés 9,7, míg a párolgási veszteség szempontjából leghatékonyabb, felszín alatti öntözés mindössze 1,0%-án volt jellemző.

2. tábla

Az öntözhető és az öntözött terület nagysága

(hektár)

Év	Mezőgazdasági terület	Ebből:	
		Öntözhető terület	Öntözött terület ^{a)}
2020	4 921 766	150 104	111 850
2023	5 110 848	257 934	152 883

^{a)} A 2020. évi öntözött terület a 2019. szeptember 1. és 2020. augusztus 31. közötti, míg a 2023. évi öntözött terület a 2022. június 1. és 2023. június 1. közötti időszakra vonatkozik.

Csökkenő állatállomány, kevesebb állattartó

2023. június 1-jén a főbb mezőgazdasági haszonállatok közül a szarvasmarha-, a sertés-, a juh- és a pulykaállomány kevesebb, a tyúk-, a lúd- és a kacsállomány pedig több volt, mint egy évvel korábban. 2022 decemberéhez viszonyítva a juhok és a tyúkok száma emelkedett, a szarvasmarháké némileg csökkent, míg a sertéseké lényegében nem változott. A szarvasmarhaállomány 876 ezer volt, 9 ezerrel kevesebb, mint 2022 decemberében, és 27 ezerrel kevesebb, mint egy évvel korábban. Az állomány európai szinten egyedülállóan 2010 és 2020 között minden évben emelkedett, 2020 óta azonban csökken. Az állomány csökkenésével párhuzamosan a tartók száma is kevesebb lett, 2023 közepén közel 14 ezer gazdaságban tartottak szarvasmarhát. Az átlagos állomány nagyság a 2020. évi 56-ról 63-ra emelkedett. A sertések száma 2,6 millió alatt maradt, ami a fél évvel korábbival lényegében megegyező, míg a 2022. júniusnál 155 ezerrel kevesebb. A sertéstartók száma is tovább csökkent, számuk 2023. június 1-jén 24,7 ezer volt. Tovább folytatódott az a tendencia, hogy a kisebb, néhány sertést tartó gazdaságok fejezik be tevékenységüket. Mindezek hatására a sertéstartó gazdaságok átlagos állománya a 2020. évi 60-ról 104 darabra nőtt. A tyúkok száma 34,5 millió volt, a fél évvel korábbinál 5,4 millióval, a 2022. júniusnál 4,7 millióval több. 2023. június 1-jén az ország gazdaságaiban 2,1 millió ludat, 2,7 millió kacsát és 2,5 millió pulykát tartottak. A juhállomány 922 ezer, ami 2022 decembere óta 50 ezres növekedést jelent, ugyanakkor az állomány nagysága némileg elmaradt a 2022. év közepi értékétől. A juhtartók száma 12,0 ezer, így az egy gazdaságra jutó átlagos létszám 77 darab.

3. tábla

Az állatállomány alakulása

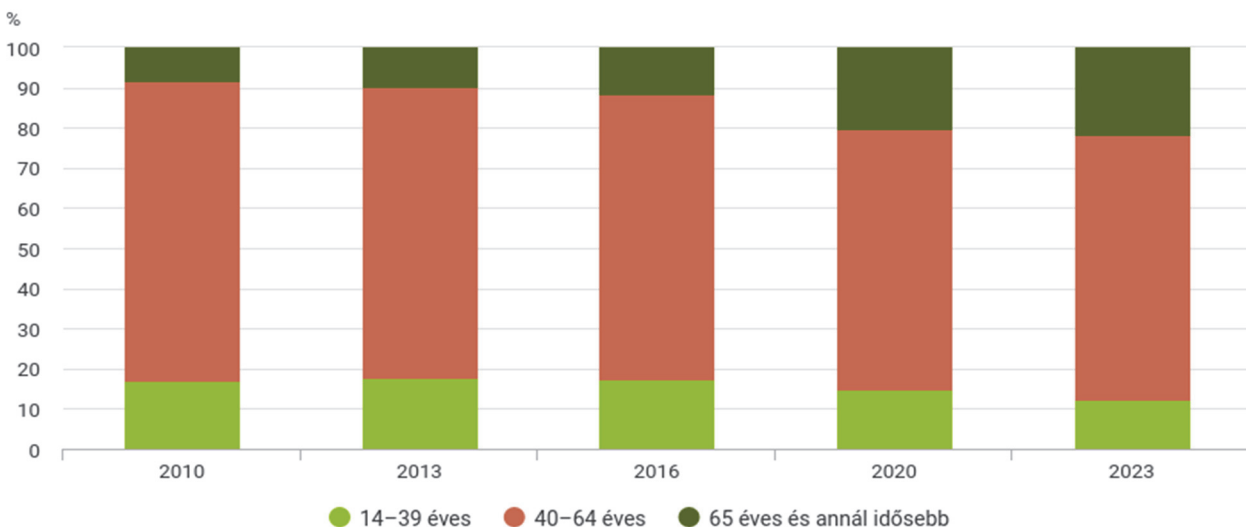
(ezer darab)

Állatállomány	2020.06.01.	2020.12.01.	2021.06.01.	2021.12.01.	2022.06.01.	2022.12.01.	2023.06.01.
Szarvasmarha	933,3	932,9	931,6	902,1	902,7	885,3	876,0
Sertés	2 919,9	2 850,2	2 886,3	2 725,9	2 714,8	2 558,1	2 560,0
Juh	993,6	943,8	958,3	887,0	928,5	871,7	922,2
Tyúk	31 097,4	28 887,9	33 446,5	32 114,4	29 868,0	29 124,0	34 543,7
Lúd	1 824,3	798,0	2 190,6	951,9	1 693,2	613,6	2 147,6
Kacsa	1 925,4	2 969,8	3 908,0	4 241,0	1 497,5	2 727,3	2 725,6
Pulyka	3 325,3	2 741,6	3 136,1	2 636,3	2 536,5	2 518,5	2 511,6

A szarvasmarhát tartó gazdaságok irányítóinak közel 22%-a a 65 éves és annál idősebb korosztályból kerül ki. Ugyanez az arány a sertéstartók esetében 17, míg a juhtartóknál 23%. 2010 óta ebben a korosztályban a legnagyobb változás a szarvasmarhatartóknál mutatkozik: az általuk tartott állatok száma ezen időszak alatt megháromszorozódott, így 2023-ban 190 ezer volt. A 40 évesnél fiatalabb gazdaságirányítók által tartott állatok száma a szarvasmarha, a sertés és a juhok esetében is visszaesett. Az arányokat vizsgálva a legnagyobb csökkenés a sertések esetében figyelhető meg. 2010-ben még minden ötödik, 2023-ban pedig már csak minden tizedik sertést tartotta fiatal gazdálkodó. Az ezen korosztály által nevelt sertések száma 13 év alatt közel 400 ezerrel 254 ezerre csökkent. 2010 óta a 40–64 éves korosztály által tartott állatok aránya az összlétszámon belül a szarvasmarha és a juh esetén csökkent (66, illetve 65%), a sertés esetében pedig nőtt (73%).

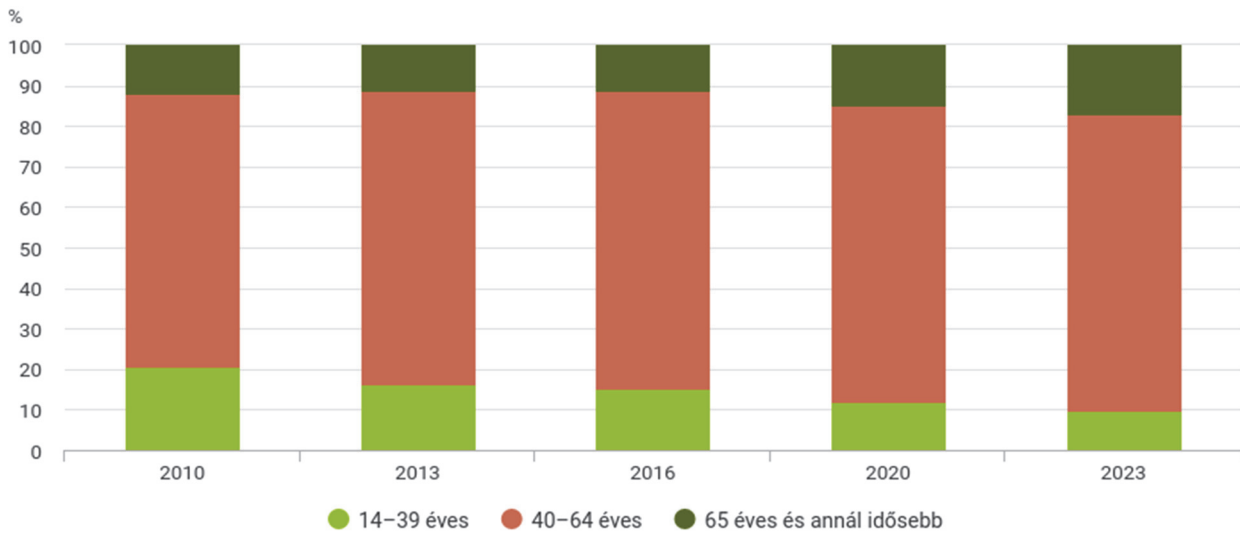
17. ábra

A szarvasmarha-állomány megoszlása az irányító korcsoportja szerint

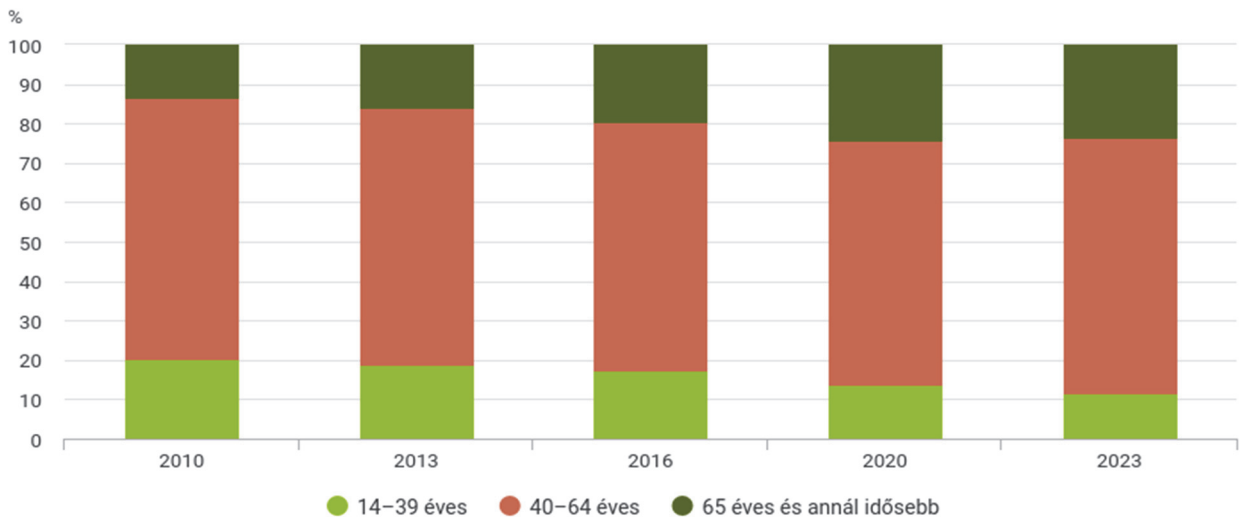
18. ábra

A sertésállomány megoszlása az irányító korcsoportja szerint

19. ábra

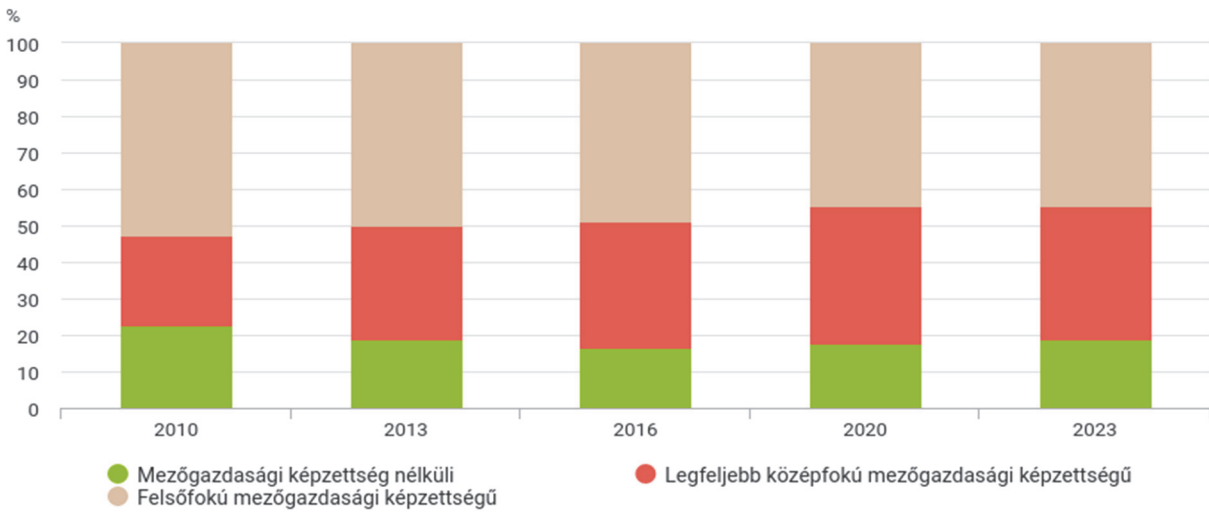
A juhállomány megoszlása az irányító korcsoportja szerint

Az állatot tartó gazdaságok irányítóinak végzettségét tekintve jelentős különbségek mutatkoznak. Ennek egyik oka, hogy a szarvasmarha-, és a sertésállomány 59, illetve 83%-át a gazdasági szervezetek tartják, melyek irányítói körében magasabb a legalább középfokú mezőgazdasági végzettségűek aránya. Ezzel szemben a juhállomány 89%-át egyéni gazdaságok tartják, körükben magasabb arányt képviselnek a mezőgazdasági végzettséggel nem rendelkezők. A szarvasmarhatartók esetében a felsőfokú mezőgazdasági végzettséggel rendelkezők állománya a teljes létszám 45, a sertésartóknál 69, míg a juhtartóknál mindössze 17%-át teszi ki. 2010 óta ez az arány a sertésartóknál jelentősebben, a juhtartóknál némileg emelkedett, ugyanakkor a szarvasmarhatartóknál csökkent. A mezőgazdasági képzettség nélkül állatot tartók állománya mindhárom állatfaj esetén csökkent.

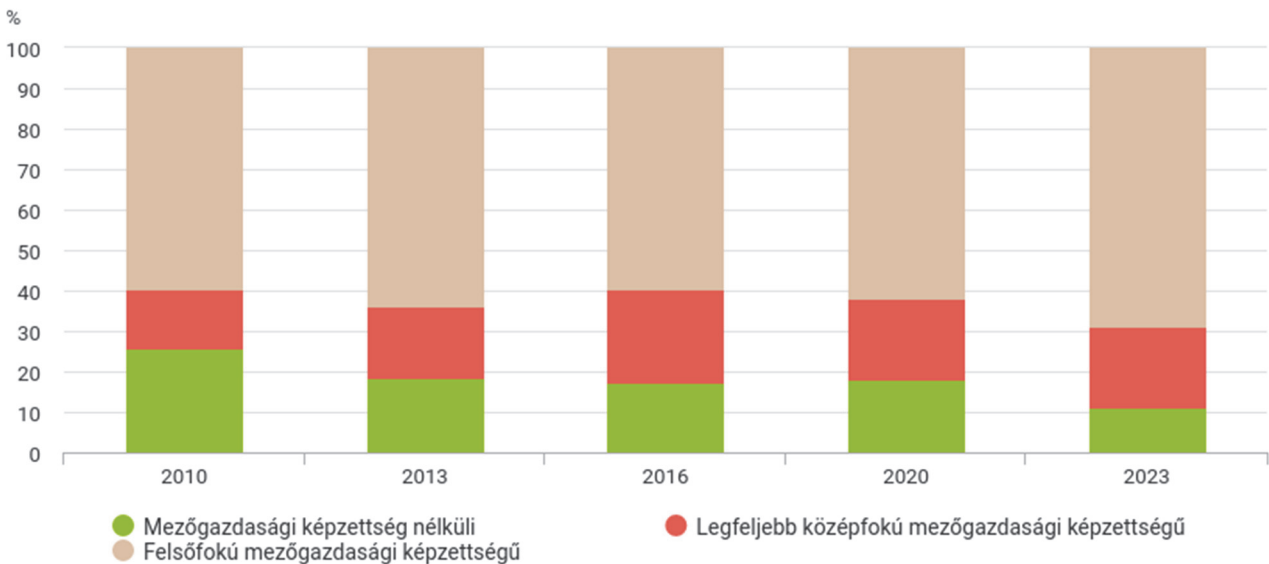
20. ábra

A szarvasmarha-állomány megoszlása az irányító legmagasabb mezőgazdasági végzettsége szerint

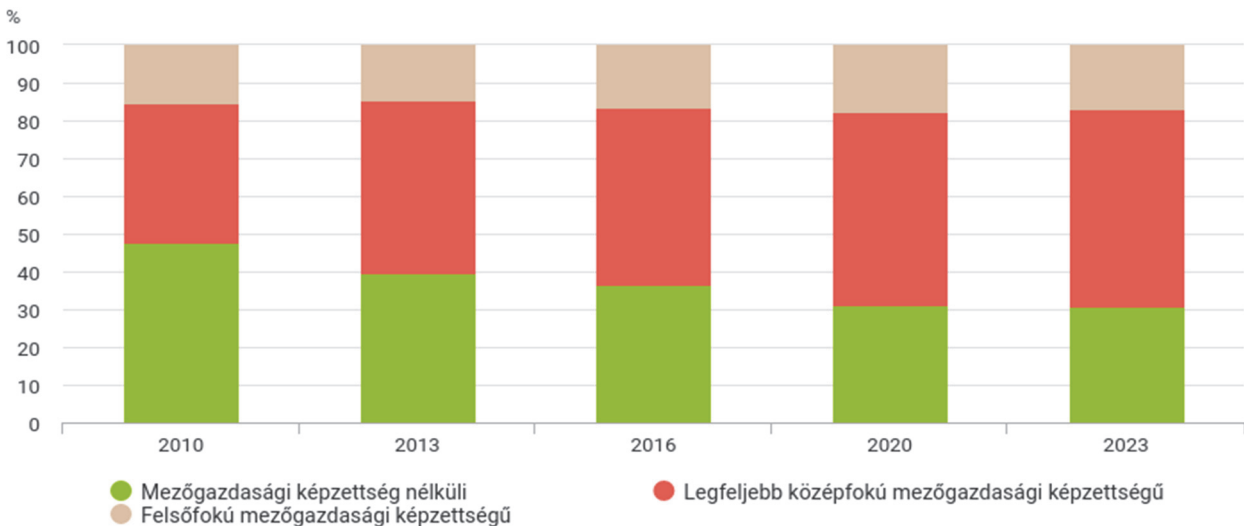
21. ábra

A sertésállomány megoszlása az irányító legmagasabb mezőgazdasági végzettsége szerint

22. ábra

A juhállomány megoszlása az irányító legmagasabb mezőgazdasági végzettsége szerint

Növekvő traktorállomány

A 2023. június 1-jét megelőző egy év során a gazdaságok 83%-ában használtak mezőgazdasági gépet. A legelterjedtebb a traktor használata volt, mellyel a gazdaságok 40%-a rendelkezett, kombájnnal mindössze 7,3%. 2013-ban még a gazdaságok 30%-ában használtak saját traktort, összesen 121 ezer darabot. 2023-ban már 142 ezer traktor volt a gazdaságok tulajdonában, ez 21 ezerrel (17%-kal) több, mint tíz évvel korábban. A növekedés a nagyobb teljesítményű traktorok körében történt. A 100 kW vagy annál nagyobb teljesítményű traktorok száma közel duplájára emelkedett, míg a 40 kW-nál kisebb teljesítményűek száma 24%-kal csökkent 2013-hoz képest. Az 5 hektárnál kisebb mezőgazdasági területet művelő gazdaságok közül minden negyedik használt saját traktort, míg a 100 hektár feletti gazdaságok gépellátottsága sokkal kedvezőbb: 79%-uk rendelkezik traktorral, 75%-uk talajművelőgéppel, 43%-uk pedig saját kombájnnal végezte a betakarítást.

4. tábla

A gazdaságok számának megoszlása géptípusonként tulajdonviszony szerint, 2022. június 1. – 2023. június 1.

(%)

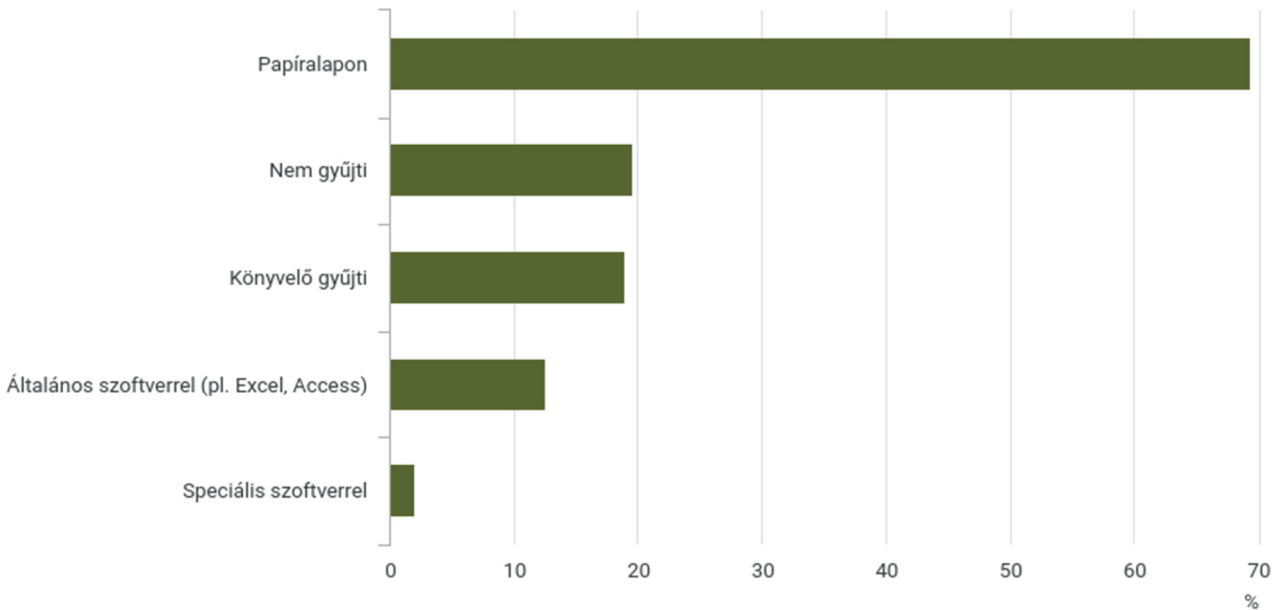
A gazdaságban használt gépek	Saját gépet használt	Más tulajdonában lévő gépet használt	Saját és más tulajdonában lévő gépet is használt	Nem használt
Traktorok	37,4	36,9	2,2	23,5
Talajművelő gépek	32,0	36,0	2,4	29,5
Vető, ültető- és palántázó gépek	18,0	32,5	1,8	47,7
Trágyaszórók, trágyapermetezők, a hígtrágya-kijuttatás gépei	12,3	26,4	1,2	60,1
Növényvédő szerek kijuttatásához használt berendezések	21,4	31,7	1,7	45,2
Kombájnok	5,6	37,3	1,7	55,4

Tízből hét gazdaság papíralapon gyűjti a gazdálkodási adatokat

2023-ban a gazdaságok 69%-ában gyűjtötték papíralapon a gazdálkodás során keletkezett adatokat, míg 19%-ában könyvelő (is) foglalkozott ezekkel. A gazdaságok 13%-a használt általános szoftvereket (Excel, Access), és töredékük, mindössze 2,0%-uk valamilyen speciális szoftvert erre a célra. Vezetői információs rendszereket (nyilvántartáshoz kapcsolódó szoftverek, vállalatirányítási és/vagy ügyviteli szoftverek, döntéstámogató szoftverek akár saját számítógépen, akár online rendszeren keresztül) a gazdaságok 5,9%-ában alkalmaztak, ez az arány a fiatal, 40 év alatti gazdálkodók esetében 8,6, a 40–64 éves korosztályban 6,8, míg a 65 éves és annál idősebb korcsoportban 3,8%. Minden ötödik gazdaság semmilyen módon nem gyűjtötte a gazdálkodás során keletkezett adatokat.

23. ábra

A gazdaságok számának aránya a gazdálkodás során keletkezett adatok gyűjtésének módja szerint, 2023

Átalakuló precíziós gazdálkodás

A precíziós eszközök és technikák alkalmazásának terén átrendeződés ment végbe 2020 óta. A növényállapot-felmérést saját eszközzel végző vagy szolgáltatásként igénybe vevő gazdaságok aránya a 2020. évi 5,6-ről 2,2%-ra, míg a drónhasználat 1,4-ről 0,9%-ra csökkent, elsősorban a kapcsolódó szabályozások szigorodása miatt. A differenciált műveletek alkalmazásának aránya három év alatt 2,8-ről 4,8%-ra emelkedett. Ezek közül is a tápanyag-kijuttatás (3,8%), a vetés, ültetés (3,5%), a növényvédelem (3,7%) és a gyomtalanítás ilyen módon történő végzése képez az átlagnál nagyobb arányt. A sorvezető/automata kormányzás aránya 2020 óta 4,0-ről 5,3%-ra emelkedett.

5. tábla

A precíziós eszközök és technikák alkalmazásának aránya

Kategória	Arány (%)			
	2020		2023	
	Saját eszközzel	Szolgáltatásként	Saját eszközzel	Szolgáltatásként
Növényállapot-felmérés	3,3	2,3	0,7	1,6
Sorvezető/automata kormányzás	2,8	1,2	3,1	2,2
Differenciált munkaműveletek	1,8	1,0	2,3	2,6
Általános környezeti szenzorok	1,9	0,8	1,4	1,2
Hozamtérképezés	1,5	0,9	0,5	1,1
Flottakövetés	0,7	0,8	0,7	1,4
Drónok alkalmazása	0,7	0,7	0,3	0,6
Robotok alkalmazása	0,4	0,3	0,7	1,0

További adatok, információk

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu